

COVID-19: O manuša saven hin bareder riziko te nasva'ol pro korona virusis

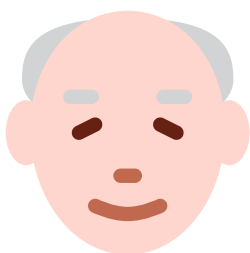
Ko hin andro baro riziko?

Varesave manušes hin bareder riziko, hoj šaj nasva'ol, o jekhte informaciji anen andal o aver thema, kaj barila o korona virusis u oda:

- **Phure manuša andro šovardeš berša.**
- **O manuša, saven hin chronicko zapal sar:**
 - o nasvalo pro jilo,
 - o cukrovka,
 - o nasvale buke,
 - o chronicko nasvalipen so lenge cikñarel e imunita.

Lačharen pes pro korona virus

Džanen so te kerel hoj te našťol o riziko ki o nasvalipen

Te san andro berša, vaj san nasvale i hin tumen bareder potencialno riziko te chudel korona virusis, šaj keren kala uštara:

- Mangen le manušen mi keren tumenge zasobi, bijal e aktualno situacija savi diña avri e vlada vaj o krizovo štab.
- Ačhen paš o manuš dureder sar duj metri.
- Te džan avri len tumenge ruško u likerem pes dureder le nasvale manušendar, thoven tumenge o vasta.
- Nadžan odoj, kaj hin bud manuša.
- Naphiren le autobusiha.
- Ačhen khere so nekbuter, hoj te cikñaren o riziko te nasva'ol. Džan avri ča te tumenge kempel, vaj te džan vareso te cinel.

Mi el tumen sa andro vast

- Mangen le manušem, mi tumenge pomožinen te cinkerele, hoj tumen te en zasobi.
- Kampel tumenge prašky save kiden bo san nasvale, vičinen le doktoriske mi irinel tumenge avri o receptos, te šaj mi irinel elektornicko receptos. Hoj tumen te el khere, te paš tumende ulahas varekas korona virusis. Musaj te ačhen kere duj kurke.
- Dikhen hoj tumen te el khere paralen, vaj lieki pre horučka, u aver lieki save pen den te cinel bijal o receptos. Bud manuša šaj sast'on avri khere.
- Mi el tumen khere so te chal, hoj te aven pro varesavo tajmos / časos, te ačhel khere. (duj kurke

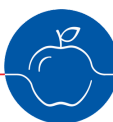
L'ikeren o sako d'iveseskre bezpečnostne opatreňja

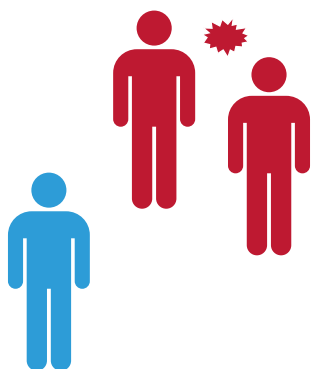
Madžan pašes ki o nasvale manuša.

L'ikeren o sakod'iveseskre preventivne opatreňja.

- Thoven o vasta furt.
- Thoven tumenge o vasta sapuňiha the paňeha, nekh frimeder 20 sekundi. Te tumen nane sapuňis u paňi, thoven pro vasta o dezinfekčno gelos.
- Ma čalaven o muj le vastenca, kana len na thod'an, na mord'an.
- Učharen tumenge o nakh the o muj kana chasan vaj čika maren, thoven anglal o kapesňikos, palís les čhiven avri, vaj chasan andro lakt'os, na andro vast.
- Te namusaj machuden andro vast o klučki, napoden peske o vasta aver manušeha.
- Madžan paš o manuša, saven hin nakhatos vaj chripka. Te džan andro boti, ačhen pal o manuš jekh metros nadžan pašes.
- Madžan odoj kaj hin bud manuša, madžan odoj kaj nane avri vetrimen. Te hin maškar o manuša nasvale, barol o riziko te nasval'ol.
- Madžan pro drom, te namusaj te džan.

Te paš tumende hin o korona virusis

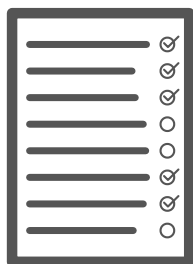

Keren vareso, hoj te aven dureder le manušendar save nane nasvale. Hoj te cikñaren o riziko kala neva viroza.

- Ačhen so nekbuter khere.
- Dikhen o sposobi sar tumenge te anen khere o chaben, o famelji vaj socijalna u obchodna službi.

Te maškar tumende varekaj ela o virusis, šaj predžal the vaesave kurke. (Achañon, hoj šaj nasvalon jekhvar buter manuša) Vaš o da šaj o zdravotnika keren ajse opatreñja, hoj te cikñol o nasvalipen.

Keren peske o planos, te nasval'ona

- Mangen peske konzultacija le doktorija, u phučen pal o informaciji, savo hin tumaro stavos.
- Ačhen andro kontakto le manušenca (telefon vaj e – mail) te nasval'ona šaj el hoj tumenge kampela te pomožinel. Vičinen vaj irinena le kamaratoske, manušeske so paš tuende bešel, komunitne pracovnikos vaj zdravotnikos.
- Dena te džan hoj ko pre tumende dodikhela, te tumaro doktoris ela nasvalo.

Dikhen o priznaki the o signali

- Dikhen pro priznaki korona virusis, či tumen nane baro tatipen, či nachasan vaj phares dihinen. Te tumen hin kala priznaki, vičinen peskere doktoris.
- Te pes tumenge sikhavna o signali pro korona virusis, vičinen peskere doktoriske vaj o urados vaš o dastipen, vaj 112. Signali pre kal o bare manuša:
 - o Phares pen dihinel, vaj dichčinel.
 - o Dukh, vaj tlakos pre hruda.
 - o Dukhal o šero, našti del e reakcija.
 - o Belave vušta, vaj calo muj.

